טרף בקלפי פרק רביעי יומא מג.

דאפיק חמור בהדה. דלתנא קמא שרי דליכא שמא יאמרו לרבי אסור דהא אומה כתיב: **ולקח אלעזר הכהן.** בקבלת דמה: **לשמואל.** דדייק לפנינו לומר שהזר כשר לשמיטה אילטריך לימכתב בקבלת דמה אלעזר לאהדוריה לאלעזר דאי כתב ולקח מדמה

דאפיק חמור בהדה [1]ושחט אותה שלא ישחוט אחרת עמה לפניו לרב [6]שלא יסיח דעתו ממנה לשמואל שיהא זר שוחט ואלעזר רואה [2]ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו לשמואל לאהדוריה לאלעזר לרב הוי [3]מיעוט אחר מיעוט [3]ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות דאפילו כהן הדיוט [3]ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת לשמואל דאפ' בכהן הדיוט לרב אצטריך סלקא דעתך אמינא כיון דלאו גופה דפרה נינהו לא ליבעי כהן קא משמע לן [4]וכבס בגדיו הכהן [8]בכיהונו וטמא הכהן עד הערב כהן בכיהונו לדורות הניחא למאן דאמר לדורות בכהן הדיוט שפיר אלא למאן דאמר לדורות בכהן גדול השתא כהן גדול בעינן בכיהונו מיבעיא אין [7]מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא [5]ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח [2]איש להכשיר את הזר טהור להכשיר את האשה והניח מי שיש בו דעת להניח יצאו חרש שוטה וקטן שאין בהן דעת להניח תנן התם [8]:הכל כשרין לקדש חוץ מחרש שוטה וקטן ר' יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ובאנדרוגינוס מאי טעמא דרבנן דכתיב [6]ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת הנך דפסלי לך באסיפה פסלי לך בקידוש והנך דאכשרי לך באסיפה אכשרי לך בקידוש ורבי יהודה אם כן לימא קרא ולקח מאי ולקחו דאפ' קטן דפסלי לך התם הכא כשר אשה מנא ליה ונתן ולא ונתנה ורבנן אי כתב רחמנא ולקח ונתן ה"א עד דשקיל חד ויהיב חד [7]כתב רחמנא ולקחו ואי כתב רחמנא ולקחו ונתנו הוה אמינא עד דשקלי תרי ויהבי תרי כתב רחמנא ולקחו ונתן דאפילו שקלי תרי ויהיב חד [7]ולקח אזוב וטבל במים איש טהור לרבנן איש ולא אשה טהור להכשיר את הקטן ולר' יהודה איש ולא קטן טהור להכשיר את האשה מיתיבי [10]:הכל כשרין להזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס ואשה וקטן [9](שיש) בו דעת אשה מסייעתו ומזה ולא

לרב הוי מיעוט אחר מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות. על כרחך צ"ל לרבות כהן הדיוט שיהא כשר בקבלה והזאה אבל בהזאה ושמיטה דווקא אלעזר דהא לכולהו לישני אמרינן לעיל אותה לאלעזר והא דאמר ר' זירא אמר רב לעיל שמיטת פרה בזר פסולה דמשמע הא בכהן כשירה ואפי' בכהן הדיוט יש לומר לדורות קאמר וסכירא ליה כההוא לישנא דאותה לאלעזר הכהן הא לדורות בכהן הדיוט:

הכל כשרין לקדש. פירש רש"י המים על האפר ומסכת פרה בכמה דוכתי משמע שהיו נותנין האפר על המים והא דכתיב ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי דמשמע מים על האפר ב[1] יש לפרש [9]ונתן עליו בשביל יתן מים חיים אל כלי ואדרבה משמע שהמים טוגעים בכלי והאפר נותן עליהם מלמעלה:

מאי ולקחו לטמא דאפילו קטן דפסלי לך התם הכא כשר. והא דמכשיר טפי בקטן מבחרש ושוטה יש לומר משום דאתי לכלל דעת: **ונתן** ולא נתנה. תע"ג דכל התורה כולה בלשון זכר נאמרה ואפילו הכי לא ממעטינן אשה [6]אלא היכא דכתיב איש בהדיא יש לומר דשאני הכא מדשני קרא בדיבוריה דכתיב ולקחו לשון רבים והדר כתיב ונתן להכי דרשינן ולא ונתנה [וע"ע תוס' יבמות עב: ד"ה ונתן]: **עד** דשקיל חד ויהיב חד. פי' ההוא גופיה דשקיל ליה מערב ליה במים (ד): **הכל** כשירין להזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס כו'. תימה לי דהני תרי משניות דהכל כשרין לקדש ולהזות מיתתן במסכת פרה (פ"ה מ"ד ובפי"ב מ"ו) מ"ש דנקידוש לא קתני טומטום בהדי אשה ואנדרוגינוס כדקתני גבי הזאה וי"ל דת"ק דרבי יהודה נמי פסיל ליה לטומטום לקדש מפני שהוא ספק ערל כדאמר בפ' הערל (יבמות עב:) טומטום שקידש קידושו פסול מפני שהוא ספק ערל וערל שקידש קידושו פסול אנדרוגינוס שקידש קידושו כשר מפני שהוא ספק אשה לרבי יהודה פוסל באשה ואנדרוגינוס ות"ק דרבי יהודה דמתניתין היינו ת"ק דרבי יהודה דברייתא דפרק הערל (גם זה שם) דסבירא ליה כר' עקיבא דמרבי לערל כי טמא והא דלא קתני ת"ק חוץ מטומטום יש לומר אין למידין מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהן חוץ ותנא חוץ מחרש שוטה וקטן ושייר ערל וטמא וטומטום והא דלא פריך ממתניתין למאן דאמר ערל שהזה הזאתו כשירה ופריך מברייתא י"ל משום דברייתא קתני בהדיא דהזאתו פסולה להכי ניחא ליה למיפרך מינה:

אשה מסעדתו. נפרק במה דמסכת פרה [6]במוסגרת מפרש כילד מסעדתו אוחזת לו המים אפילו בשעת הזאה ולא מבעיא בשעת טבילת האזוב דהזאה תשיב טפי רבותא מטבילת האזוב משום דקרא דמכשרי' מייה קטן בטבילה כתב דכתיב וטבל במים איש טהור ודרשינן מייה עיהור להכשיר הקטן וילפינן הזאה מטבילה דאיתקשו להדדי כדאיתא בסוף פרק ב' דמגילה (דף כ.) ומתניתין דפרק במה דמקשה ומפרש דהזאה הוי פסול ור"י מסימפוס"ט גימגם זה דבתוספתא משמע דהזאה הוי רבותא

מסורת הש"ס

(א) (לעיל מב.), (ב) [ע' תוס' לקמן ס. ד"ה תרי מיעוטי], (ג) (מגילה כג: ב"ק פו: ב"מ יד. סנהדרין טו. מו. פו. מכות טו: שבועות ז: מנחות מו: סז. חולין קלב.), (ד) [פסחים יח: וש"נ], (ה) שבת קלז. ערכין ג. יבמות עב: פרה פ"ה מ"ד, (ו) פרה פי"ב מ"י ערכין ב., (ז) נ"ל שלון, (ח) רש"ל מ"ש, (ט) [רש"ש מה"ז], (י) [עי' פוטה טז: ובתמורה יב: ופע"ק וכן תמה התר"ע פ"ה מ"ה דתמורה והניח בהפלא' וכן תמה מהרש"ל בפוטה טז: ד"ה גמרא ורבנן כו'], (כ) [ליתא בתוספתא] (ואולי נ"ל בפיפא וכן לקמן נימנס כזה דבתוספתא נ"ל דבפיפא ועיין בר"ש).

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בסהן כו' ולמה ידענא דהא אכהן דאיירי ביה: (ב) ד"ה הניחא כו' ולא נמר מוקה חוקה מיהו"כ: (ג) ד"ה ולקחו כו' ומר' ולקחו אותם שנכשרו בהסיפה זר ופשה: (ד) תוס' ד"ה עד כו' מערב ליה במים. נ"ב ע' יבמות דף עב דיבור זה הבדיל:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה אים להכשיר וכו' ה"ל בהן לעיל וכו' נ"ל ה"ל אהכן קאי לעיל. וכו': ב) תוס' ד"ה הכל כשרין לקדש וכו' יש לפרש ונתן עליו. נ"ב עפרים מ"ל מר' קנ"ל:

מוסף רש"י

שלא יסיח דעתו. משמיעתה (לעיל מב.), הכל כשרין לקדש. מי חטאת נתן אפר על המים (שבת קלז.) לערב מים חיים בהפר חטאת (ערכין ג.) כל הטהורים כשרים לקדש מי חטאת אפילו אשה, אבל ערל וטמא לא רבי (יבמות עב.).

תוס' ישנים

(דף לב.) תתן לנעת עמה כמוהה דברי הכל פסולה שלא כמוהה דברי הכל כשירה אבל שחיטה היא פוסלת אפי' אין מתכוין לה מגזירת הכתוב למאן דמכשיר התם שחיטה כשאין מתכוין כדאמרינן התם שחט אחת כמוהה דברי הכל פרה פסולה בהמה כשירה בלא כמוהה לר' נתן דמכשיר שחיטה בהמה שלא כמוהה פרה פסולה בהמה כשירה ולרבנן דפסלי שחיטה שלא כמוהה פרה כשירה בהמה פסולה. בתוספות ריב"ם: שלא ישחוט עמה אחרת. והייט עמה ממש בסכין אריכה דלי לאחריה לא) מלי לימה: בתן גדול נעיון. ק"ו הוא שנריך בכל עבודותיה בגדי כהונה: ונתן ולא ונתנה. ומיומר הוא ומלשון זכר לא דייק שכל התורה כולה בלשון זכר נאמרה: כתב רחמנא ולקחו ונתן דאפילו שקלי תרי ויהיב חד. דלא מתניתא תנאיה בלשון יחיד ה"ל דהכי עדיף טפי דשקיל חד ויהיב חד מדשקלי תרי ויהיב חד כ)עיתמרינן דאי) היה כתיבא בתרוייהו לשון רבים הוה ס"ד דרבים עדיפי וא"ל הכתם דכתב בלקיחה תרי ונתיבה חד [לאו] לאתמעטינן דווקא בעינן תרי בלקיחה אלא משמע ליה לתלמודא שבא לומר דלא קפדינן כין תרי לחד וכן לומו שעשה הלקיחה לאחם אחר ואי הוה כתב ונתנו ולקח ה"א דנתיבה עדיפא ובעינא תרי: אשה מסייעתו ומזה. נמסכת פרה (פרי"ב מ"ו) תנן אשה מסייעתו ומזה ומזוחות לו בגדים ומזוחות לו בגדים שלא אחזה אלא בגדים

(ה) נ"ל הוסה דעת מיהת אוסה. (ו) נ"ל ואי.

(ז) נראה ל"נ"ל וכנס בגדיו הכהן כהן בכיהונו מי' בכיהונו.

עין משפט נר מצוה

בג א מיי' פ"ח מ' מהלכות פרה הלכה יב:
בד ב מיי' שם פ"ד הלכה יח:
בה ג מיי' שם פ"ו הלכה כ:
בו ד מיי' שם פ"י הלכה ח:
בז ה מיי' שם הלכה ו:

תורה אור השלם

1. וְנָתַתָּם אֹתָהּ אֶל אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מִחוּץ לַמַّחֲנֶה וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו:
במדבר יט ג
2. וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדָּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִדָּמָהּ שֶׁבַע פְּעָמִים:
במדבר יט ד
3. וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֶרֶז וְאֵזוֹב וּשְׁנִי תוֹלַעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל תּוֹךְ שְׂרֵפַת הַפָּרָה:
במדבר יט ו
4. וְכִבֵּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבוֹא אֶל הַמַّחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעָרֶב:
במדבר יט ז
5. וְאָסַף אִישׁ טָהוֹר אֵת אֹפֶר הַפָּרָה וְהִנִּיחַ מִחוּץ לַמַّחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהָיְתָה לְעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נִדָּה חַטָּאת הוּא:
במדבר יט ט
6. וְלָקְחוּ לְטֻמֵּא מֵעֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מַיִם חַיִּים אֶל כֶּלִי:
במדבר יט יז
7. וְלָקַח אֵזוֹב וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר וְהִזָּה עַל הָאֹהֶל וְעַל כָּל הַכֵּלִים וְעַל הַנְّפָשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנֶּגַע בְּעַצְם אוֹ בְחָלָל אוֹ בְמֵת אוֹ בְקָבֶר: במדבר יט יח

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ונתן וכו' **אלא היכא דכתיב איש בחריא.** עיין סוטה דף מז ע"ב תוס' ד"ה דשוה:

רבינו חננאל

ושחטו אותה לפניו, לרב דאיתיה. ולשמואל דאיתיה. **ולקח אלעזר** הכהן מדמה, ללמד שהזאה באלעזר. ולרב דאמר כי השחיטה נמי באלעזר, הוי מיעוט אחר מיעוט, והיא שחיטה באלעזר ולא בזר. הזאה באלעזר ולא בזר מיעוט אחר מיעוט לרבות כהן הדיוט. ו) פי' כהן בכיהונו בלא (מים) [מום] ובלא טומאה. בכיהונו בטבסיס הכהונה בבגדים שהוא מתוקן לעבודה. **ואסף איש טהור את אפר הפרה והניח להכשיר הזר.** כלומר, כל איש ואפי' זר. **טהור** להכשיר את האשה. **והניח** מי שיש בו דעת להניח, לפסל חרש שוטה וקטן. **תנן התם** במס' פרה פרק ה' הכל כשירין לקדש חוץ מחרש שוטה וקטן. ר' יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ובאנדרוגינוס. מאי טעמא דרבנן דכתיב ולקחו לטמא מעפר שריפת

החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי, איתקוש נתינת מים חיים אל כלי לעפר שריפה. מה עפר שריפה הכל כשרין באסיפה חוץ מחרש שוטה וקטן, אף קידושין, אף קידושין כן. ור' יהודה אמר לך אם כן היה לך לכתוב ולקח לטמא דשמעינן הוא שאסף את האפר הוא שיטול ויתן המים החיים אל כלי לקדש, מאי טעמא כתיב ולקחו, ללמד דאפילו קטן דפסול באסיפה כשר בקידוש. **ולקח אזוב** וטבל במים איש טהור. לרבנן דמכשירי אשה בקידוש, פסלי הכא בהזאה את האשה. טהור להכשיר הקטן דפסלי בקידוש. לר' יהודה, איש ולא קטן. טהור. להכשיר את האשה. מה שהכשיר בקידוש והוא הקטן פסלו בהזאה, ומה שפסל בקידוש הכשיר בהזאה. ואקשינן איני והתנן בפרה בפרק האחרון בסופו, הכל כשרין להזות חוץ מטומטום ואנדרוגינוס האשה והקטן כו',

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com